

**ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ
ಕುವೆಂಪು ಅವರ ವೈಚಾರಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು
ಉಮೇಶ**

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ, ಹಾಸನ.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17221787>

ABSTRACT:

ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮದಲ್ಲದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಜೇಮ್ಸ್ ಎಚ್. ಕಸಿನ್ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಂತೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿದ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ತಿರುವು ಮೂಡಿತು. ಅನಂತರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣದವರೆವಿಗೂ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಉಸಿರಾಗಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದಾಗ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅವಿರತವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದ ವೈಚಾರಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ಲೇಖಕರ ಉಲ್ಲೇಖಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

KEYWORDS:

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕುವೆಂಪು, ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ, ವೈಚಾರಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ.

ಕುವೆಂಪು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರೂ ಕೂಡ ಕೌದು. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಔನ್ನತ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಲೇಖಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮತವೂ ಆಗಿದೆ. “ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ರತ್ನತ್ರಯವಾದ ಸಮನ್ವಯ, ಸರ್ವೋದಯ, ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಗಳು ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ದೃಷ್ಟಿ, ಧೋರಣೆಗಳಲ್ಲೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ.” ಸ್ವತಃ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಳ, ವಿಸ್ತಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಮನಗಂಡಿದ್ದ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಅನನ್ಯ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಮ್ಮದೇಯಾದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಗುರಿ ಮತ್ತು ದೈಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ

ಕುವೆಂಪು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಚಾರವಾಹಿನಿಯನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದ ಕುವೆಂಪು ವರ್ತಮಾನದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಥ, ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ದೇಶದ ಸೂಕ್ತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಒಂದು. “ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಹಾಗೆ ಬಿಡಿಸಿದವರೂ ವಿವರಿಸಿದವರೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ..... ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ, ಕಾತರ, ಕಳಕಳಿಗಳು ಅಪೂರ್ವವೂ, ಸ್ವೋಪಜ್ಞವೂ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ.”² ಎಂಬ ರಾಮೇಗೌಡರ ಮಾತುಗಳು ಅಕ್ಷರಶಃ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಅವರಿಗೆ ಭಾವುಕತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ತತ್ವ, ಆದರ್ಶ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಶಿಸ್ತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ರೂಪು ತಳೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸತ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿ ಮೂಡಿ ಯಂತ್ರವಿದ್ಯೆ ಕೂಡಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮದಲ್ಲದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಪಡೆದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಜೇಮ್ಸ್ ಎಚ್. ಕಸಿನ್ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿದ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ತಿರುವು ಮೂಡಿತು. ಅದೊಂದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಮೃತ ಘಳಿಗೆಯೂ ಕೂಡ. ಆ ಅಮೃತ ಘಳಿಗೆಯ ಅನಂತರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣದವರೆವಿಗೂ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಉಸಿರಾಗಿಸಿಕೊಂಡವರು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬಯಸದೆ ವಿವೇಕ ರಹಿತವಾದ ವಾದಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಕುವೆಂಪು “ಭರತಖಂಡಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ದಾಸ್ಯಬುದ್ಧಿ ತೊಲಗಿಲ್ಲ; ಮಾನಾವಮಾನಗಳ ಭೇದವೇ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯರಿಗೆ ಮಾನವೆಲ್ಲಿಯದು?... ಆಂಗ್ಲರ ಮಾನಸಪುತ್ರರಾದ ನಮ್ಮ ಜನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೆಲೆಯರಿಯದೆ, ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನರಿಯದೆ ಆತ್ಮಗೌರವದ ಮತಿಗೌರವದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನರಿಯದೆ ಇನ್ನೂ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಗಿರುತ್ತಿದೆ.”³ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳು ನಮ್ಮ ಜನಗಳ ಪರಭಾಷಾ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ನೈಜವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿವೆ.

“ಅಣ್ಣನ ಜೀವನಾದ್ಯಂತ ಕಾಡಿದ ಎರಡು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಕಾಳಜಿಗಳೆಂದರೆ

ಮೊದಲನೆಯದು ಕನ್ನಡಭಾಷೆ.”⁴ ಎಂದು ತೇಜಸ್ವಿ ದಾಖಲಿಸಿರುವಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಂತಹ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು, ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು ಇವು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮೂಲಮಂತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇವರ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧ ಬಂದಿದ್ದು ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗದಿಂದಲೇ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ವಿಪರ್ಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂತದ್ದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು, ತಲುಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈ ಪ್ರತಿರೋಧ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಉತ್ತರ. ಆದರೆ ಕುವೆಂಪು ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ಮುಲಾಜಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ “ನೀವು ತಿಳಿದಿದ್ದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇತರರಿಗೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥ ಇಷ್ಟೆ. ‘ನೀನು ಏನೂ ವಿಷಯ ತಿಳಿದೇ ಇಲ್ಲ’. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದಂಥದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಇರುವ ಅಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಉರುಹಚ್ಚಿ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಜ್ಞಾನವೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೇಧಾವಿಗಳೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದೆ”⁵ ಎಂದು ಕುವೆಂಪು ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ನೀಡಿ ತೇಜೋವಧೆ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡುವ ಜನರ ನಡುವೆಯೇ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿ ಅನ್ನ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜ್ಞಾನ, ಆಲೋಚನೆ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇರೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲೆತ್ತಿಸುವವನು ನೀಗ್ರೋ ಗುಲಾಮರಿಂದ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡವರಾದ ಅಮೇರಿಕನ್ ಶೋಷಕರಿಗಿಂತ ಕೆಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶೋಷಕ ಎಂಬ ಕುವೆಂಪು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧ ಶಕ್ತಿಗಳು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡಿಗರು ಏಳೆ ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ವಾದ. ಆದರೆ ಇದರ ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರದೆ ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಡಚಣೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಇದರ ಅರಿವಿದ್ದ ಕುವೆಂಪು “ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾರ್ಥ ಒಂದೇಒಂದು, ಅದು ಸ್ವಾರ್ಥವೂ ಅಲ್ಲ: ನಾಡಿನ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕು. ನಾನು ವೈಸಚಾನ್ಸಲರಾಗಿರುವಾಗ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ. ಇದಕ್ಕೆ

ವಿರೋಧಶಕ್ತಿಗಳಿವೆಯೆಂಬುದರ ಅರಿವು ನನಗಿದೆ. ಆದರೂ ನಾನೊಂದು ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ ಅಂತೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳ ಕಲ್ಲುತಿಟ್ಟು ಬೇಲಿ ಪೊದೆ ಎಲ್ಲವೂ ನೆಲಸಮವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ ಹರಿಯುವಾಗ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜನತೆಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಬಾರದು. ಅದು ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಬರಿಯ ಬಂದಳಿಕೆಯಾಗಬಾರದು. ತಾಯಿಮರದ ಸತ್ವವನ್ನು ಹೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಾರದು.”⁶ ಎಂದು ಎದುರಾಳಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಂದೇಶ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಶತಸಿದ್ಧ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಲಿಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ದೊರಕಿ ಉಳಿದವು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಚಾರಕರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡಲಿ ಎಂಬುದು ಕುವೆಂಪು ದೃಷ್ಟಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ, ದ್ವೇಷಿಸಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ನಿಲುವಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕಲಿಯಲಿ, ಬಲಾತ್ಕಾರದ ಅಂಶವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಡ ಹಲವರಿಗೆ ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕು, ಕೆಲವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ವಾಸ್ತವ ದೃಷ್ಟಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದರು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಫೇಲಾಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಫೇಲಾಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವ ಕುವೆಂಪು ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಸಮಂಜಸ. ಇದರ ಅರಿವಾಗಿಯೆ ಕುವೆಂಪು ಕಡ್ಡಾಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲಾ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಫೇಲಾದವರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕಡ್ಡಾಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಅಂತ ಚಳವಳಿ ಅಥವಾ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ವಿಪರ್ಯಾಸ. ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಇರುವುದನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾವು ಹುಡುಕಬಹುದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹೇರುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಕುವೆಂಪು ವಿರೋಧಿಸಿ ಈ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ನು 'ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ' ಎಂದು ಕರೆದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಆಯ್ಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇಯಾದ ನಿಲುವು ಮತ್ತು ಧೋರಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಆದುದರಿಂದ “ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ಸಾರ್ಥಕತೆಗಳು ಈ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಷ್ಟೇ ಪರಿಹರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಲ್ಲ.”⁷ ಎಂಬ ಜ.ಹೊ.ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಸತ್ಯ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೊಂದು ಭಾಷೆ ಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗದು. ಅದು ನಮಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಆಂಗ್ಲರನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಓಡಿಸಿದಂತೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓಡಿಸಲಾಗದು. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ದೇಶ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವಾಗ ನಾವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲು ಇರುವ ತೊಡಕೇನು? ಎಂಬುದು ಕುವೆಂಪುರವರ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುವೆಂಪುರವರು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮದ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದರೇ ಹೊರತು ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಯಾರು ಎಷ್ಟು ಭಾಷೆಯನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯಲಿ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಗಟ್ಟಿ ನಿಲುವು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸಿದರೇನೇ ಸಾರ್ಥಕ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಕುವೆಂಪುರವರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವಿಷಯ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬುದ್ಧಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಾಗಲೀ, ಭಾವರಿಕ್ತತೆಯಾಗಲೀ ಕಾರಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮ ಕಾರಣವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಲಾಗದು. ಅಂತಹ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಕುಚಿತ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ ಆ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಒದಗಬಹುದಾದ, ಒದಗುವ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬಿಗಿಗೊಳಿಸಿ ಅವು ಯಾವುವೆಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಬಿಡುವುದು ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನ, ಸಂಯುಕ್ತ ಭಾಷೆಗೆ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಗೆ ಐಚ್ಛಿಕ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಬೇಕೆಂಬುದು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಭಾಷಿಕ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕುವೆಂಪು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೋಸ್ಕರವೇ ಹೊರತು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನವರಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೊಪಮಂಡೂಕ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕುವೆಂಪು

ಅಭಿಮತ. “ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಮೌಢ್ಯ”⁸ ಎಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ “ಒಂದುಕಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜ್ಞಾನ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಶೂದ್ರರನ್ನೆಲ್ಲ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಪೂತನಿ ಎಂದು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸುತ್ತಾರೆ.”⁹ ಎಂದು ಕುವೆಂಪು ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವುದು ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ.

ಕುವೆಂಪು ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದುವೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಆಡುವ ಮಾತುಗಳು ಅವರ ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನದ, ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ. “ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಕವಿವಾಣಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಕವಿವಾಣಿ ಹುಸಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕವಿ, ಸತ್ತು ಬದುಕುತ್ತಾನೆ: ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಅವರ ಹೆಸರು ಸಹ ಮರೆತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ನನಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವ್ಯಾಮೋಹವಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕ್ಷುದ್ರ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗೆಗೂ ನನಗೆ ಮೋಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ನಾನು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೂಪ ಕೊಡುವುದು. ನೀವು ಒಪ್ಪಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಿ, ನಾನು ಮಾತ್ರ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತೇನೆ.”¹⁰ ಎಂದು ಕುವೆಂಪು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಒತ್ತಡ, ಪ್ರತಿರೋಧಕ್ಕೂ ಮಣಿಯದೆ ತಮ್ಮ ದೃಢವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ‘ಕವಿ ಅಗ್ನಿಮುಖಿ ಪ್ರಳಯಶಿಖಿ’ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೇ ಆದರೂ ರಾಜದಂಡಕ್ಕೆ ಮಣಿಯದ ಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಆಗಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೇಶ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೀದಿ ಬೀದಿಗೂ ಕನ್ನಡದ ನಾಮಫಲಕಗಳು ತೂಗಾಡದಿದ್ದರೆ ಆತ್ಮಗೌರವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಒದಗಿದಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡದವರಿಗೆ ಎಡೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಮತ್ತಾವ ಭಾಗವೂ ಕನ್ನಡದ ಕೈ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರವೇ ಗತಿ ಎಂದು ಕುವೆಂಪು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಉಚಿತ ಸ್ಥಾನಮಾನ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಾನ ದೊರಕದೆ ಹೋದರೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ ನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನದ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಕಂಟಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡ್ಡಗಾಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕೆಳಮಟ್ಟ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೂ ಪರಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದು ಕುವೆಂಪು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಸ್ವಭಾಷಾ ಅಭಿಮಾನ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯ, ವ್ಯವಹಾರ ಬುದ್ಧಿಯ ಸ್ವಾನುಭವವೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಜಪಾನ್, ರಷ್ಯಾ ಮೊದಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಸ್ಥಾನವೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ. ಇದನ್ನು ಭಾಷಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ವರದಿಗಳು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿವೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವ ಕುವೆಂಪು “ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಡೆಹಿಡಿದು, ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ ಸಂಶೋಧನಾಗಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಜಾ ಮಾಡಿ, ಹಲವು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಆ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದರೂ, ಇನ್ನೂ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರವೂ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮಟ್ಟ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಕ್ಕೆರುವುದಿಲ್ಲ! “⁴¹ ಎಂಬ ವಾಸ್ತವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬಡತನ, ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಚೀನೀಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಿಂತಲೂ ಈ ಭಾಷಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಗುರುತರವಾದದ್ದು ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಥೆ, ಕವನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕುವೆಂಪು ಅದು ಸಾಹಿತಿಗಳ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿಯಮಗಳು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ನಿಲುವು.

ಕುವೆಂಪು ಅವರದು ಮೂಲತಃ ಸರ್ವೋದಯ ಮಂತ್ರ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡವಲ್ಲ, ಸರ್ವೋದಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಸಾಧನೆಗೆ ಅದೊಂದು ಮಾಧ್ಯಮ. ಕನ್ನಡ ಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಕನ್ನಡದಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯ. ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಎಂದಾಗ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಬಾರದು. ಕುವೆಂಪು ಅವರಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಇತರೆ ಭಾಷೆಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ ಕುವೆಂಪು. ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವ ಮತದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಗುರುಗಳು, ಪ್ರವಾದಿಗಳು ಹೇಗೆ ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗಾದಾಗ ಅನ್ಯಮತ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ನಿಜವಾದ ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿ ಬೆಳೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ಅದನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಾಹಸ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸವೇ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನೀತಿ ಆಗಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನವರಿತಿದ್ದ ಕುವೆಂಪು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಾಧಿತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕವೇ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವರದಿಗಳು ಮಂಡನೆಯಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರ ರೂಢ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿ. ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀಯ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಗತಿಪರವನ್ನಾಗಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರು ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡದಂತೆ, ಮುಕ್ತ ಕಂಠದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿರುವ ಇವರು ದೇಶಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮವೊಂದೆ ಅನೇಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಖಚಿತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಪರವಾದ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಭಾವುಕತೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಾಗಲಿ ಕಾರಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ, ಬಹುಜನರು

ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನ ದೊರಕಬೇಕಾಗಿರುವುದು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತ ಮತ್ತು ಸಹಜವಾದದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಯುವ ಜನಾಂಗದ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಗೆ, ಜ್ಞಾನಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಕಾಸದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸರ್ವಮಾನ್ಯತೆ ದೊರಕಬೇಕೆಂಬುದು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ನಿಲುವು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಸೆಯುವ, ಏಕತೆಯ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯಿಂದ ನಾಡು, ನಾಡಿನಿಂದ ಜನ. ಜನ ಬದುಕಲು ಜನ ಭಾಷೆಯೊಂದೆ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೇ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿರಳ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ವಾದವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು, ಅಧಿಕಾರಯುತವಾದ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದವರು ಕುವೆಂಪು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ “ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಧಿಕೃತತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕೀರ್ತಿ ಅವರದು”¹² ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಖುದ್ದು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಬರೆಯಿಸಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಜಾಗತೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗೀಕರಣಗಳ ಬಿಗಿಹಿಡಿತದ ಕವಲುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆಧುನಿಕ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಕಾಣಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. “ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕು, ಅದೇ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು, ಎಂದೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಯಾರ್ಯಾರು ಶೃಶಾನದಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಈಗ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಟ್ಟಭದ್ರರೂ ಆತ್ಮವಂಚಕರೂ ಸೇರಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಬರೀ ಕಾಲವಂಚನೆಯಷ್ಟೇ.”¹³ ಎಂಬ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೂ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿಚಾರವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿವಾದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ, ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಳಿದು ಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಸಿ.ಪಿ., (1995), ಕುವೆಂಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಧಾನ, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು, ಪು.ಸಂ. 125
2. ರಾಮೇಗೌಡ, (2015), ಕುವೆಂಪು ಅಧ್ಯಯನ ಆಯಾಮ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಮಂಡ್ಯ, ಪು. ಸಂ. 251
3. ಜವರೇಗೌಡ ದೇ., (1970), ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು, ಸುರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ಪು.ಸಂ. 132
4. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಕೆ.ಪಿ., (1996), ಅಣ್ಣನ ನೆನಪು, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ಪು.ಸಂ. 162
5. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 165
6. ಜವರೇಗೌಡ ದೇ., (1970), ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು, ಸುರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ಪು. ಸಂ.206
7. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಜ.ಹೊ., (2004), ಚೈತನ್ಯರೂಪಿ ಕುವೆಂಪು, ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪು.ಸಂ. 108
8. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಕೆ.ಪಿ., (1996), ಅಣ್ಣನ ನೆನಪು, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ಪು.ಸಂ. 190
9. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 02
10. ಜವರೇಗೌಡ ದೇ., (1970), ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು, ಸುರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ಪು. ಸಂ.184
11. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 251
12. ರಾಮೇಗೌಡ, (2015), ಕುವೆಂಪು ಅಧ್ಯಯನ ಆಯಾಮ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಮಂಡ್ಯ, ಪು. ಸಂ. 252
13. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಕೆ.ಪಿ., (1996), ಅಣ್ಣನ ನೆನಪು, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ಪು.ಸಂ. 130-131

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ರಾಮೇಗೌಡ, (2015), ಕುವೆಂಪು ಅಧ್ಯಯನ ಆಯಾಮ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಮಂಡ್ಯ.
2. ಜವರೇಗೌಡ ದೇ., (1970), ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು, ಸುರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
3. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಕೆ.ಪಿ., (1996), ಅಣ್ಣನ ನೆನಪು, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
4. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಜ.ಹೊ., (2004), ಚೈತನ್ಯರೂಪಿ ಕುವೆಂಪು, ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
5. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಸಿ.ಪಿ., (1995), ಕುವೆಂಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಧಾನ, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು.
6. ಕುವೆಂಪು, (2015), ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ, ಉದಯರವಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.